

Akademie výtvarných umění v Praze  
Studijní program Výtvarná umění  
Ateliér Grafika II. / škola Vladimíra Kokolia

DIPLOMOVÁ PRÁCE

DOBŘÝ DEN, DVA ROHLÍKY  
HELLO, TWO ROLLS PLEASE

Vypracoval: Adéla Chmelová  
Vedoucí diplomové práce: prof. Vladimír Kokolia  
Oponent diplomové práce: Jiří Ptáček  
Akademický rok 2018/2019

Nejbohatší dítě světa má prý několik Rolls-Royceů. – To není moc praktické auto.  
Nemohla bych ho nechat někde stát. Myslíš, že má to dítě, tak skvělý servis jako ty?  
– Tak to určitě! – Myslíš? – Jasně. – Že mu někdo nakrájí okurku a rajče, hned jak  
si řekne, tak jako já tobě? – Mami, víš, jak by se daly ušetřit peníze, když děláš třeba  
vrátného? – To nevím – Ve středověku lidi měli třeba deset brambor na měsíc...  
Slečno, jak se máme takhle při pátku? – Ale jo. A není čtvrtek? – Ne, je středa.  
Byla tam sestra, který bylo asi sto. Hladila mi břicho a zvonila mi u něj zvonečkem!  
Dobrý den, dva rohlíky. – Dva rohlíky! – Ano, ano, tady to máte. Čtyři koruny.  
– Víte, já jsem před chvílí málem přišel o život.  
V pondělí jde 250 lidí do kina, v úterý 510 lidí. – To nejde vypočítat! – Same, nerozčiluj  
se, sčítání jsme se učili – Já prostě nechápu, kde na to ty lidi berou čas!  
Já se k vám nacpu – No jasně – Začíná poprchávat – To je na prd – Jsem zvyklá  
– A co děláte? – V ZOO, brigádu – Super – Hlídám děti, ve vláčku – Jakože vy řídíte  
vláček? – To je dětskej... – Tak to zní jako hezká práce – Chodí za mnou a ukazují  
mi svoje bebíčka.  
Ignorovala jsem sirény, a ta energie mě zvedla do vzduchu a praštila se mnou o dva  
metry dál.

Náhodou jsem vposlechla cizí rozhovor. Vyprávění malého kluka o nejbohatším dítěti světa s mnoha Rolls-Roycey a plánem, jak ušetřit peníze pomocí brambor. Dialog maminky a syna jsem ani neslyšela celý a pokračovala dál ve své trase. Musela jsem nad ním neustále přemýšlet. Pozorovala jsem u sebe nutkání zachytávat a nasávat fragmenty cizích životů. Zlomky celku vytržené z kontextu se mi kupily v hlavě. Dozvěděla jsem se však vždy jen tolik, kolik se mi toho podařilo zachytit.

Narážela jsem na nejrůznější situace, události, historky, útržky, klepy i malé absurdity, které nedávaly smysl. Ale vše vyplouvalo na povrch, příběh se dále rozvíjel a pokračoval v asociacích, které mi probíhaly v mysli. Vystávaly otázky, které jsem si řešila svými vlastními odpověďmi. V široké různorodosti situací, které se kolem mě děly, a kterým se občas nedalo uniknout, jsem si nedávala omezení. Vsakovala jsem i fragmenty, které prožil někdo jiný, kdo byl přímým či nepřímým aktérem, posluchačem nebo jen vzdáleným přihlížejícím.

Užívala jsem si nastalého legálního audio voyerství.

Každý je součástí sdíleného veřejného prostoru, kde se může vyjadřovat a dělat téměř cokoli chce. Prostor, kde se nedá ignorovat druhé nebo se vyhnout některým rozhovorům. Pokaždé, když mě nějaká situace zaujala, tak jsem jí okamžitě přepsala na papír a udělala návrh, přepisovala vyprávění do přímých řečí nebo do zlomků povídek.

Tato roztříštěnost se mi vlastně nakonec stala hlavní metodou práce na diplomce.

Na plátna natažená přímo na zeď vrstvim akryl a sprej se vstupy olejového pastelu.

Volím neuzavřenou formu v přímém kontaktu s podložkou, kde působí tělesnost otisknutá v procesu malování. Skládáním vrstev jednotlivých forem do sebe, jako se z útržků skládá rozhovor, vznikl soubor velkých formátů.

Vrstvení do prostoru, kolážovitost, prolínání, nízká a vysoká média, znakovost, kresba versus plocha. Monumentální pohyb celou paží mi umožňuje jasné zasazení kresby do obrazu, a jisté upevnění se v něm.

Se spreji zacházím jako s velkým štětcem, kterým je možné obsáhnout větší plochu velmi rychle; také pro jejich neobvyklé pigmenty. Kreslení olejovým pastelem mi umožňuje zachytit menší detaily v dalším prostorovém plánu. Plátna jsou přitisknutá ke zdi, tak abych se mohla pořádně opřít.

V obrazech se vyhýbám doslovnosti a věřím, že formy na obraze spolu komunikují i bez jasných vysvětlení. Za cíl si nedávám v rámci diplomové práce odhalit dopodrobna situace, které jsou v pozadí. Naopak je v pozadí záměrně nechávám tak, aby vznikl prostor pro diváka, který může číst jinak, dávat těmto fragmentům nové rozměry a posouvat příběh vlastním směrem.

I v předchozích letech mě zajímaly pohádky nebo i jen útržky, zajímavosti, které jsem si přečetla. Inspirační zdroje jsem zasazovala do vlastního světa, který měl svou ikonografii. Během studia jsem prošla několika fázemi vývoje. Od malby přes sprej, kresbu, vymýšlení si různých herních i neherních principů po štukování a sgrafito, aby se vše na konci zase vrátilo k malbě a kresbě. Kresba je pro mě velmi důležitá, provázela mě celou dobu studia. Zkoumala jsem, konstruovala, promýšlela, kombinovala a pak to všemi různými způsoby vyjádřila.

Ve sgrafitech to byl především zájem o materiál a proces, stejně jako zájem o kresbu, kterou jsem si fyzicky do materiálu převracela. Vznikla tak větší realizace v prostoru Tiskárny na vzduchu a závěsná sgrafita na dřevěných překližkách obdélníkových a kulatých půdorysů.

Po formální stránce na mé diplomové práci jistě zapracovala vědomá i nevědomá inspirace nejrůznějšími umělci jako například: Helen Verhoeven, Willema de Kooning, Francis Bacon, Sarah Pickstone, Kiki Smith, Jean Michel Basquiat nebo zásah díly Vincenta van Gogha, která jsem před dvěma lety viděla v Amsterdamu ve Van Gogh muzeu.

Od té doby moje nejasná barevnost nabyla nových inspirací a po návratu z výstavy jsem svoji barevnost zredukovala tak, aby byl pigment co nejméně narušen mícháním. K tomu přispěla i stáž v Austrálii. Odlišná světelnost cizího kontinentu mě již nepustila zpět ke staré škále.

Způsob útržkovitého skládání obsahu a formy pro mě přirozeně v diplomovém ročníku skrze obrazy zaklapl a vedl k uvolnění tvorby.

Má to tělo dvě nebo čtyři ruce? Jsou to rohlíky nebo střevíce? A co se tomu člověku vlastně stalo?

